

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 25 stycznia 2011

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile

W uzupełnieniu naszego wcześniejszego pisma z ogólnymi wnioskami do planów urządzenia lasu nadleśnictw RDLP w Pile, przesyłamy dodatkowo uwagi i wnioski szczegółowe dotyczące nadleśnictwa Krzyż:

1. W Programie Ochrony Przyrody nadleśnictwa Krzyż ująć i omówić szczegółowo zagrożenie ekspansji inwazyjnego gatunku obcego – tawuły kutnerowatej *Spiraea tomentosa* – na torfowiskach. W POP należy ująć konieczność działań ochronnych – zwalczania tego gatunku i hamowania jego rozprzestrzeniania się. Działania takie Klub Przyrodników prowadzi w Puszczy Drawskiej w nadleśnictwach Głusko i Smolarz, deklarujemy naszą współpracę w tym zakresie.
2. W Programie Ochrony Przyrody nadleśnictwa Krzyż ująć i omówić szczegółowo zagrożenie przesychnaniem torfowisk i ekspansją drzew na bezleśnych torfowiskach. W POP należy ująć konieczność odpowiednich działań ochronnych.
3. W Programie Ochrony Przyrody nadleśnictwa Krzyż ująć także inne potrzeby czynnej ochrony przyrody, zawarte w opracowaniu „Inwentaryzacja przyrodnicza Nadleśnictwa Krzyż” (Kujawa-Pawlaczyk i Pawlaczyk 2004-2005)”
4. Ująć jako proponowane rezerwaty przyrody obiekty: Torfowisko Przesieki, Zielony (Widlakowy) Bór, Przełom Bukówki.
5. Ująć proponowane użytki ekologiczne: Torfowisko Przesieki, Kraśniki, Bażynowe Bagno, Bagno Dębogóra, Brzezina Bagienna, Bagno Karasi.
6. Ująć proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: Zacisze (torfowisko razem ze starym cmentarzem i ruinami dawnego majątku Leśna Ciszka), Dolina Dolnej Drawy, Raczyki, Wizany, Kłodne, Skarpa Folsztyńska – określając dla nich modyfikacje

gospodarki leśnej, zapewniające ochronę szczególnych walorów krajobrazowych, walorów kulturowych oraz różnorodności biologicznej każdego z tych obiektów.

7. Względem wyznaczenia ostoi ksylobiontów:

Słuszne jest wyznaczenie jako ostoje ksylobiontów drzewostanów w dolinie Drawy i Szczucznej, a także drzewostanów nad jeziorem Borowo i nad jeziorem Perlistym. Są to drzewostany rzeczywiście ważne dla ostoi fauny ksylobiontów.

Sieć ostoi ksylobiontów na terenie obrębu Krzyż wymaga jednak modyfikacji, ponieważ w wielu przypadkach obejmuje powierzchnie nie mające znaczenia dla fauny ksylobiontycznej (np. w części tylko zadrzewione powierzchnie nieleśne), a pomija miejsca o podstawowym znaczeniu dla zachowania różnorodności gatunkowej tej grupy zwierząt.

W sieci ostoi ksylobiontów najbardziej dotkliwy jest brak jakiegokolwiek reprezentacji starych drzewostanów dębowych i bukowych z leśnictw Dębina i Kuźnica. Drzewostany te - i odtworzenie w nich zasobów rozkładającego się drewna - mają tymczasem kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności fauny saproksylicznej. Proponuje się dodatkowe wyznaczenie jako ostoi ksylobiontów:

- w kompleksie "Dębiny" ok 70 ha starych drzewostanów
- w kompleksie "Bukowiny" ok. 7 ha starych drzewostanów

Na terenie obrębu Wieleń, deficyt martwego, rozkładającego się drewna (zwłaszcza rozkładających się pni większych drzew) jest jednym z ważniejszych czynników limitujących różnorodność gatunkową, szczególnie fauny bezkręgowców. Ze względu na specyfikę fauny obrębu, szczególnie ważne znaczenie ma pozostawianie drewna liściastego! Sugeruje się modyfikację wyznaczonej w obrębie sieci ostoi ksylobiontów w następujący sposób:

- ze względu na wyraźną koncentrację występowania ksylobiontycznych gatunków chrząszczy, uznać w całości za ostoję ksylobiontów leśnictwo Wizany, jednak z tym zastrzeżeniem, że chodzi tu wyłącznie o utrzymanie i odtwarzanie wyłącznie zasobów martwego drewna liściastego. W praktyce: wszystkie martwe i zamierające drzewa liściaste w tym leśnictwie powinny być pozostawiane na gruncie (odstąpienie od użytkowania przygodnego liściastych), za to w stosunku do drzew iglastych można stosować nie zmodyfikowane metody postępowania. Podejście w stosunku do zasobów martwego drewna liściastego nie powinno określać górnego progu jego ilości;
- uznać za ostoje ksylobiontów wszystkie drzewostany $Ol > 90$ lat; w przypadku ich użytkowania rębego zapewnić pozostawienie całości zasobów martwego drewna oraz 10% żywych drzew do naturalnej śmierci;

Gospodarka leśna w wyznaczonych ostojach ksylobiontów powinna, z uwzględnieniem niezbędnych potrzeb ochrony lasu, umożliwić maksymalizację zasobów rozkładającego się drewna bez określania górnego progu jego ilości. Orientacyjnie, według badań niemieckich, w lasach dębowych i bukowych takiego typu, jak występujące w obrębie Krzyż, zespoły owadów ksylobiontycznych mogą się w niezubożonej formie wykształcić gdy zasoby rozkładającego się drewna są większe niż 40 m³/ha.

8. W planie urządzenia lasu należy uwzględnić wszystkie postulaty zawarte w opracowaniu „Inwentaryzacja przyrodnicza Nadleśnictwa Krzyż” (Kujawa-Pawlaczyk i Pawlaczyk 2004-2005). W Programie Ochrony Przyrody należy uwzględnić wszystkie informacje z tego opracowania.

W szczególności:

- a) Wśród drzewostanów wyłączonych z użytkowania gospodarczego powinny koniecznie znaleźć się drzewostany:

- Widłakowy Bór, tj. drzewostan Krzyż 65 f;
 - Widłakowa Góra, tj. drzewostany Krzyż 205 f, 206 b;
 - w dolinie Drawy drzewostany: Krzyż 73 j, 76 d f, 98 j, 118 c, 119 i, 161 g,
 - 180 c;
 - w dolinie Szczucznej drzewostany: Krzyż 136 g, 136 i, 112 c, 90 m, 90 p, część 112 k między drogą a korytem rzeki, część drzewostanów 138 c, 139 a na odległość 50 m od koryta Szczucznej;
 - w kompleksie "Bukowiny" drzewostan Krzyż 184 b;
 - drzewostan Krzyż 247 a (miejsce gniazdowania ptaków drapieżnych);
 - drzewostany w proponowanym wyżej rezerwacie Przełom Bukówki (obręb Wieleń)
 - olsy źródłiskowe w oddz. Wieleń 187c, m
 - olsy na skrzydłach Bagiennej Doliny Bukówki;
 - olsy torfowcowego wokół jeziora Oczko (Wieleń 292m, 292o)
 - wszystkie płaty borów chrobotkowych ze starym drzewostanem k. Dębogóry (w szczególności Wieleń 131c, d)
 - drzewostan Wieleń 100k nad jez. Kołedy Królewskie
- b) W szczególnie cennych przyrodniczo kompleksach należy wprowadzić modyfikacje gospodarki:
- W kompleksie "Dębiny" sugeruje się przy realizacji rębni II, pozostawianie 25-30% powierzchni wydzielenia bez cięć, z założeniem ich pozostawienia na następne pokolenie drzewostanu.
 - W kompleksie "Bukowiny" sugeruje się analogiczne pozostawienie bez cięć 25-30% powierzchni wydzielenia 166 h, a także dopuszczenie w kompleksie do hodowli drzewostanów czysto bukowych na LMśw. W drzewostanach sosnowo-bukowych ograniczenie użytkowania rębego do usunięcia starej sosny.
 - W kompleksie "Grądy w Hucie Szklanej" sugeruje się odnawiać na gniazdach Db, Js, nie ograniczając stopniwo udział Bk. Nie wprowadzać So. W wydzieleniu 214 d ograniczyć działania do pielęgnacji już istniejących odnowionych gniazd; wstrzymując tworzenie następnych.i użytkowanie powierzchni międzygniazdowej.
 - W kompleksie Lubczański Las sugeruje się preferowanie dębu, a ograniczanie udziału buka.
 - Na terenie obrębu Wieleń, przy przebudowie drzewostanów, a także wprowadzaniu podsadzeń, zaleca się uwzględnienie "grądowej" specyfiki siedlisk w dolinach strumieni, i pilne podsadzenie grabu oraz wprowadzenie dębu w lukach i gniazdach, wszędzie tam gdzie siedliska są lokalnie żyzniejsze, a w pobliżu dynamicznie rozwijają się zarośla leszczyny, wskazujące na krąg dynamiczny grądu.

z poważaniem